

УДК 130.2:141

DOI <https://doi.org/10.32782/apfs.v048.2024.5>

Тінтін Дун

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-0307-3575>

аспірантка кафедри філософії

Національного технічного університету

«Харківський політехнічний інститут»

РОЗВИТОК І ЕВОЛЮЦІЯ МАРКСИСТСЬКОЇ ДУМКИ В КИТАЇ

Постановка проблеми. В останнє десятиліття серед досліджень спостерігається зростаючий інтерес до дослідження китайського марксизму. Багато філософів і політологів присвячували свої роботи даній проблематиці. Наприклад, було розглянуто марксизм із китайською специфікою; деякі вчені акцентують увагу на традиційних культурних чинниках у сучасній китайській політиці, наприклад, можна звернути особливу увагу на китайські економічні реформи і вважає, що успіхи Китаю обумовлені тим, що керівництво Китаю слідує принципу китаїзації марксизму, поєднуючи його з пропагандою вітчизняної духовної спадщини. Але як же китайські сучасні марксистки інтерпретують китаїзацію марксизму? Це питання вимагає докладного аналізу. У 2021 р. у Китаї відзначили ювілей – сторіччя Комуністичної партії Китаю. Оглядаючись історію Комуністичної партії Китаю, китайські філософи-марксистки високо оцінили вікове досягнення Комуністичної партії Китаю. Професор Ван Вейгуан зазначає, що «це успішне століття, в якому китайський народ під керівництвом КПК збагатився і став сильним; це славне століття, в якому Китай перейшов від відсталості та побоїв до незалежності, а потім поступово наблизився до центру світу; це і відроджене століття, протягом якого здійснилася побудова соціалізму з китайською специфікою, реалізація мрії про побудову всебічного середньозаможного суспільства, а також побудову модернізованої соціалістичної країни». При цьому китайські марксистки так чи інакше дійшли одного й того висновку: великі досягнення КНР за цей період безпосередньо пов'язані з філософією китаїзації марксизму.

Аналіз останніх досліджень. Вказуючи на тісний зв'язок між китайським шляхом та марксизмом, професор У Сяомін зазначає, що «багатовікове освоєння китайського шляху почалося з заснування Комуністичної партії Китаю, і воно невіддільне від розвитку марксистської філософії в Китаї, тому що перебіг безперервного розвитку справи відродження китайської нації також є процесом поглиблення китаїзації марксизму». У той же час китайські філософи-марксистки відзначають, що саме марксистська філософія і китаїзація марксизму послужили ідеологічним фундамен-

том багатовікових досягнень китайського шляху: як пише Ван Вейгуан, «...найбільш фундаментальною причиною досягнень китайського шляху є те, що Комуністична партія Китаю завжди вміла поєднувати основні принципи марксизму з конкретною реальністю Китаю, просувати китаїзацію марксизму та свідомо використовувати китаїзований марксизм та марксистську філософію для керівництва у китайській практиці». І справді, якщо озиратися на керівництво КПК, то неважко виявити, що кожного разу, коли КПК стикалася із серйозною проблемою, вона завжди шукала відповіді у марксистській філософії; основна причина серйозних помилок у лініях, принципах та політиці КПК полягає в тому, що вона відхилялася від основних принципів марксистської філософії; і кожного разу, коли КПК виходила з серйозних труднощів, вона черпала мудрість і силу марксистської філософії. Чи зможуть китайська революція, будівництво та реформи пройти гладко, чи здійсниться справа відродження китайської нації – все це залежить від того, чи зможе КПК зміцнити ідеологічну основу марксистської філософії та опанувати це вміння у майбутній практиці. Китайські марксистки згодні з тим, що протягом століття китайські комуністи послідовно брали марксистську світогляд і методологію як теоретичну основу партії та використовували діалектичний матеріалізм для спостереження за проблемами Китаю, аналізу ситуацій та пошуку їх вирішення. Так само вони досягли блискучих досягнень на шляху великого відродження китайського народу.

Мета статті – довести існування суттєвого зв'язку між марксизмом та історичною долею китайської нації, що був закладений під час заснування Комуністичної партії Китаю. З того часу історична практика Китаю – чи то соціальна революція чи модернізація – неминуче встановила винятковий зв'язок із марксизмом. Однак не тільки марксизм, а й особливо китаїзований марксизм становить істотний зв'язок з китайською революцією та модернізацією. Китайські марксистки як обговорювали важливе значення китаїзації марксизму для вікового розвитку Китаю, а й глибоко аналізували ідеологічну суть китаїзації марксизму. Професор У Сяомін пише:

«Найзагальніший сенс китаїзації марксизму – не що інше, як поєднання основних принципів марксизму з реальністю китайської революції та будівництва. Таке поєднання аж ніяк не легке, це процес, повний напруженого тренування». Це вказує на суттєву важливість та абсолютну необхідність китаїзації марксизму. Це означає, що якщо вчення або принцип марксизму не зможуть проникнути в соціально-історичну дійсність Китаю і повністю конкретизуватися в ній, воно відразу втратить свою життєву силу і перестане бути марксистським. Китаїзація марксизму – великий історичний процес, адже марксизм – це привізний продукт, чужорідна ідея, навіть якщо це універсальна істина, її не можна копіювати. Сучасний молодий марксист Вей Бінь зазначає, що «китаїзація марксизму має побудувати свою власну дискурсивну систему всеосяжної теорії марксистської китаїзації, яка відобразить китайські особливості, китайський стиль та китайський дух [7].

Виклад основного матеріалу. Нами було досліджено, що необхідно застосовувати теорію практично для теоретичних інновацій, які забезпечують безперервну життєздатність». Крім того, професор Ван Вейгуан дав глибшу інтерпретацію ідеологічної суті китаїзації марксизму: «китаїзація марксизму є не лише органічним поєднанням модернізації, китаїзації та популяризації марксистської філософії, а й ядро модернізації, китаїзації та популяризації марксистської філософії. Модернізація, китаїзація та популяризація марксистської філософії – це той самий процес китаїзації, і ці три аспекти нероздільні. Модернізація наголошує на розвитку часу, китаїзація – китайські особливості, а популяризація – прийняття народом». При цьому Ван Вейгуан пояснив свою позицію такими висловлюваннями: «...процес розвитку марксистської філософії у Китаї – це процес модернізації марксистської філософії. Будь-яка істинна філософія є духовною сутністю свого часу». Безперечно, кожна епоха має свої власні проблеми та завдання, які необхідно виконати в даний період часу. Крім того, Ван Вейгуан, як і всі інші китайські марксистки, також відзначив важливий складник китаїзації марксизму: процес розвитку марксистської філософії в Китаї є і процес китаїзації марксистської філософії. Як підкреслив генеральний секретар Сі Цзіньпін, «щоб вирішити проблеми Китаю, ми маємо знайти свій власний шлях та метод лише на нашій китайській землі». Застосування та розвиток марксистської філософії в Китаї має поєднуватися з «трьома реаліями» – реаліями умов Китаю, реаліями чудової традиційної китайської культури та реаліями практики китайського народу, і тільки таким чином ми можемо сформулювати китайську національну, рідну марксистську філософію, яку китай-

ському народу легко зрозуміти і прийняти. Щодо популяризації марксистської філософії, професор Ван вважає, що історична роль народу становить важливу частину основних принципів марксистської філософії. Іншими словами, марксистська філософія – це філософія, що спирається на маси. Тільки спираючись на маси та їхню практику, мобілізуючи маси, ми можемо зрозуміти цей світ і змінити його. І все це вказує на те, що здійснення китаїзації марксистської філософії невіддільне від її популяризації, яка визначається природою марксистської філософії. Китайські комуністи можуть постійно просувати китаїзацію марксистської філософії саме завдяки тому, що вони цінують практику та новаторський дух мас. На наш погляд, Ван Вейгуан цілком справедливо дав таке широке розуміння суті китаїзації марксизму, яка включає модернізацію, китаїзацію і популяризацію. У цілому нині китайські марксистки погоджуються з тим, що процес розвитку китаїзації марксизму – це процес поєднання основних принципів марксизму з конкретною реальністю Китаю та з чудовою традиційною китайською культурою. Ці два «поєднання» відбивають «китайську специфіку» китайської марксистської філософії. Поєднання з конкретною реальністю Китаю підкреслює практичний шлях китаїзації марксизму, фокусуючись на об'єктивному та практичному рівні, який виявляється як процес дослідження «китайського шляху». Поєднання з чудовою традиційною культурою Китаю підкреслює культурний шлях китаїзації марксизму, фокусуючись на суб'єктивно-пізнавальному рівні, який виявляється як процес «китайського духу». Філософія грає фундаментальну керівну роль у управлінні часом. Один із основних досвідів, сформованих боротьбою китайських комуністів, полягає в тому, що необхідно розумно дотримуватися принципів марксизму, ідей Мао Цзедуну, теорії Ден Сяопіна, важливих ідей «потрійного представництва», наукового погляду на розвиток та соціалістичної ідеології з китайською специфікою нової ери під керівництвом Сі Цзіньпіна, зберігати ясний розум і непохитну рішучість у керівній ідеології, постійно створювати нову сферу китаїзації марксистської філософії, яка започаткує філософську основу для побудови сучасної соціалістичної країни та реалізації китайської мрії про велике відродження китайської нації.

Комуністична партія Китаю – марксистська партія, яка надає великого значення теоретичному керівництву та постійно просуває теоретичні інновації на практиці. Як сказав Сі Цзіньпін, «історія нашої партії протягом століття була історією безперервного просування китаїзації марксизму, а також історією безперервного просування теоретичних інновацій та теоретичної творчості». Загалом китайські марксистки дійшли такого вис-

новку: протягом століття Комуністична партія Китаю, торкаючись теми великого відродження китайської нації, проводила теоретичні інновації, засновані на практичному виконанні історичних завдань різних етапів, і тим самим зробила чергові стрибки до китаїзації марксизму. На думку найактивніших китайських марксистів, хід розвитку китаїзації марксизму можна поділити на три великі історичні стрибки. Перший стрибок [4]. На основі аналізу різних точок зору вчених молодий марксист Вей Бінь пише, що «перший стрибок у розвитку китаїзації марксизму дозволив напівколоніальній напівфеодальній країні завершити нову демократичну революцію, національне визволення та незалежність. Теоретичними результатами цього етапу були ідеї Мао Цзедун (маоїзм)». У період нової демократичної революції головним завданням партії була боротьба проти імперіалізму, феодалізму та бюрократичного капіталізму, боротьба за національну незалежність та визволення, створення фундаментальних соціальних умов для великого відродження китайської нації. У цей період основна проблема нашої партії – як і яку революцію здійснити у напівколоніальному та напівфеодальному Китаї. Саме осмислюючи цю важливу проблему, китайські комуністи під керівництвом Мао Цзедун, об'єднавши основні положення марксизму з конкретною реальністю Китаю і зробивши серйозні дослідження, зрештою, накопичили оригінальний досвід. Наприклад, Ван Вейгуан у своїй роботі перерахував та аналізував наступний досвід практики китаїзації марксизму в цей період:

1. У 1925 р. Мао Цзедун опублікував статтю «Аналіз класів китайського суспільства», що заклала теоретичну основу для лінії, політики та програми боротьби Комуністичної партії Китаю період нової демократичної революції. У своїй статті Мао Цзедун глибоко міркував про взаємини різних класів і попереджав китайських комуністів, що класова думка і метод класового аналізу марксистського історичного матеріалізму вірні. Застосовуючи цю думку до аналізу класових взаємин у китайському суспільстві, ми можемо відрізнити друзів від ворогів і привести китайську революцію до перемоги. Ван Вейгуан зазначає, що на цей момент вже виникло наукове положення про китаїзацію марксизму.

2. На початковому етапі аграрної революції молоді китайські комуністи організували кілька збройних повстань у великих містах, але через недосвідченість і незрілість вони опинилися під сильним впливом догматизму і копіювали практику революційного досвіду СРСР, повстання закінчилися невдачами. Мао Цзедун своєчасно підбив підсумки уроків революції. У 1930 р. він написав роботу «Проти книгопоклонства», що є знаковим трактатом китаїзації марксизму. Спи-

раючись на матеріалістичну гносеологію, він рішуче виступив проти суб'єктивізму і догматизму, що існували в партії, і запропонував ідею поєднання універсальної істини марксистської філософії з реальністю революційної боротьби Китаю. Він нагадав відому приказку: «Без розслідування немає права на виступ». Потім у реальній боротьбі в Цзінганшані Мао Цзедун практикував свій вислів і мудро оголосив правильну стратегію китайської революції – «оточувати міста селами та захопити владу збройними силами». Ця пропозиція не тільки вирішила існуючу проблему лінії китайської революції, а й дала філософське методологічне керівництво для практики китайської революції.

3. У 1937 р. на основі глибокого роздуму про марксистську філософію Мао Цзедун написав статті «Щодо практики» та «Щодо протиріччя», які є новаторськими, знаковими і зрілими роботами з китаїзації марксистської філософії, що увібрали в себе чудові традиційні та традиційні. У статті «Щодо практики» Мао Цзедун пояснив діалектичну зв'язок між практикою та пізнанням з погляду гносеології та теорії практики марксистської філософії, епістемології, заклавши непорушний філософський фундамент для встановлення ідеологічної лінії, заснованої на реалістичному підході до істини. А в роботі «Щодо протиріччя» Мао Цзедун проаналізував і роз'яснив марксистську діалектику з китайською специфікою з погляду наукового світогляду та методології. Таким чином, Ван Вейгуан зазначив, що дані дві роботи «є не тільки величезним теоретичним багатством і кристалізацією важливих ідей для китаїзації марксизму, а й солідною теоретичною і філософською базою для китаїзації марксизму, тим більше і науковою методологією для того, щоб досягти великих успіхів у революції, будівництві та реформах».

Цінь Сюань у своїй статті ще додав, що в період соціалістичної революції та будівництва основними питаннями є: який суспільний устрій будувати після перемоги нової демократичної революції, як встановити такий устрій, яке будівництво здійснювати. Саме на основі глибокого осмислення та теоретичного дослідження цих значущих питань китайські комуністи під керівництвом Мао Цзедун висунули низку важливих ідей про соціалістичну революцію та будівництво, включивши новий зміст в ідеї Мао Цзедун. Саме керуючись цією важливою ідеєю, партія привела народ до великих здобутків у соціалістичній революції та будівництві, здійснила самі масштабні та глибокі соціальні перетворення в історії китайської нації. Крім того, автор також зазначив, що останніми роками правління Мао Цзедун в рішеннях партії допускалися серйозні помилки: «великий стрибок вперед», «рух народних комун»

і «культурна революція» – були помилковими рішеннями, відірваними від національних особливостей Китаю, які непоправні. втрати. Все це також свідчить про те, що розуміння реальних національних умов Китаю є необхідною передумовою для просування китаїзації марксизму.

У Постанові ЦК КПК про сторічні великі досягнення та історичний досвід партії вказувалося: «Ідеї Мао Цзедуна є творче застосування та розвиток марксизму-ленінізму в Китаї, є правильним теоретичним принципом та узагальненням досвіду китайської революції та будівництва, підтверджені практикою, і це перший історичний стрибок марксизму» Про другий стрибок китаїзації марксизму Вей Бінь пише, що цей стрибок вирішив проблеми про те, як будувати та розвивати соціалізм у такій відсталій країні, як Китай, як зміцнювати здібності партії до управління. Також у Постанові вказувалося: «У нову епоху реформ та відкритості та соціалістичної модернізації головне завдання, що стоїть перед партією, полягає в тому, щоб знайти правильний шлях побудови соціалізму в Китаї, звільняти та розвивати суспільні продуктивні сили, забезпечити народу порятунк від бідності та як можна швидше стати багатими, закласти матеріальну основу та інституційні гарантії великого відродження китайської нації». Теоретичним досягненням цього етапу є теоретична система соціалізму з китайською специфікою, яка включає теорію Ден Сяопіна, важливі ідеї «потрійного представництва» та науковий підхід до розвитку. «Теоретична система соціалізму з китайською специфікою є спадщиною та новаторством ідей Мао Цзедуна» [5]. Після заснування нового Китаю китайські комуністи через недосвідченість припустилися серйозних помилок при побудові соціалізму – під час «культурної революції» «банда чотирьох» порушила основний принцип марксистської філософії і відхилилася від ідеологічної лінії реалістичного підходу до справи, що завдало великої шкоди партії та країні. Щоб позбутися важкої ситуації та повернутися до правильної ідеологічної та політичної лінії, Ден Сяопін перший усвідомив, що необхідно звернутися до марксистської філософії та дотримуватись ідеологічної лінії реалістичного підходу до справи. Потім Ден Сяопін ініціював у партії «обговорення критерій істини», наполягав на тому, що «практика є єдиним критерієм перевірки істини», в результаті виправив серйозні помилки догматизму та суб'єктивного ідеалізму в партії, відновив ідеологічну лінію реалістичного підходу до справи. Таким чином, було сформовано марксистську ідеологічну лінію на розкріпачення мислення та реалістичний підхід до справи, які відкрили завісу соціалістичних реформ та відкритості, забезпечили філософське керівництво китайському соціалізму для просування до нового

етапу розвитку. На думку китайських вчених, наступні покоління китайських комуністів після Ден Сяопіна також надавали великого значення ухваленню марксистської філософії як керівної ідеології розвитку партії та країни в нову епоху реформ та відкритості, дотримувалися діалектичного та історичного матеріалізму, наполягали на реалістичному підході до справи, застосовували марксистську філософію до конкретної практики Китаю і просували відносини партії та держави на новий історичний етап.

Аналогічної думки дотримується і Цинь Сюань, який докладніше роз'яснив свою позицію: «Китайські комуністи на чолі з Цзян Цземінем об'єднали і очолили всю партію і народ, дотримувалися основної лінії партії, поглиблювали розуміння, що таке соціалізм, як будувати соціалізм, у результаті чого було сформовано важливі ідеї «Потрійного представництва», під керівництвом яких комуністи успішно впроваджували китайський соціалізм у ХХІ ст. Далі китайські комуністи на чолі з Ху Цзіньтао разом з китайським народом просували практичні, теоретичні та інституційні інновації в процесі будівництва всебічного середньозаможного суспільства, глибоко зрозуміли та відповіли на основні питання, такі як: якого розвитку потрібно досягти в новій ситуації та як розвиватися, в результаті чого було сформовано науковий підхід до розвитку, що сприяло будівництву соціалізму з китайською специфікою в нових історичних умовах». 17-й з'їзд Комуністичної партії Китаю чітко включив три основні теоретичні досягнення, послідовно створені в цей період, а саме: теорію Ден Сяопіна, важливі ідеї «Потрійне представництво» та науковий підхід до розвитку теоретичної системи соціалізму з китайською специфікою. Важлива думка «Трьох представництв» та науковий погляд на розвиток, які є важливими теоретичними здобутками китаїзації марксизму, відображають епохальний характер китаїзації марксизму. Третій стрибок. Ідеї Сі Цзіньпіна про соціалізм із китайською специфікою в нову епоху – це новий стрибок розвитку китаїзації марксизму. Соціалізм з китайською специфікою вступив у нову епоху, і ЦК КПК на чолі з Сі Цзіньпіном завжди дотримується марксистської філософії. Після 18-го Всекитайського з'їзду Комуністичної партії Китаю Сі Цзіньпін керував двома колективними навчаннями Політбюро ЦК на теми діалектичного матеріалізму та історичного матеріалізму. Він закликав усю партію старанно працювати над просуванням китаїзації марксистської філософії, «намагаючись сприймати марксистську філософію як свої особливі здібності». У Постанові вказувалося, що у нову еру соціалізму з китайською специфікою «головне завдання, що стоїть перед партією, у тому, щоб досягти мети першого століття, розпочати

новий шлях до досягнення мети другого століття і продовжувати прагнути великого відродження китайської нації».

Висновки. Спираючись на велику практику соціалізму з китайською специфікою, Сі Цзіньпін наголосив на епохальному та актуальному значенні марксистської філософії, провів глибокі роздуми та наукові судження щодо низки великих теоретичних і практичних питань, пов'язаних з розвитком партії та країни в нову епоху [8]. Сі Цзіньпін висунув низку оригінальних нових концепцій, ідей та стратегій з державного управління, а саме: який соціалізм з китайською специфікою і як його будувати в нову епоху, яку і як будувати соціалістичну модернізовану країну, яку і як будувати довгострокову правлячу марксистську партію та інші важливі епохальні питання. В результаті було сформовано ідеї Сі Цзіньпіна про соціалізм із китайською специфікою в нову епоху. Сі Цзіньпін, відповівши на вищесказані стратегічні, фундаментальні та всеосяжні питання, показав висоту та глибину марксистського філософа та новітній розвиток китаїзації марксистської філософії. Як сучасний китайський марксизм ідеї Сі Цзіньпіна про соціалізм з китайською специфікою в нову епоху відображають теоретичний та практичний характер марксистської філософії і утворюють нові плоди китаїзації марксистської філософії. У Постанові вказувалося, що «ідеї Сі Цзіньпіна про соціалізм із китайською специфікою в нову епоху – це сучасний китайський марксизм, марксизм ХХІ ст. та епохальна квінтесенція китайської культури та духу, який здійснив новий стрибок у китаїзації марксизму».

Література

1. Complete works of Marx and Engels. The people press, 1972.
2. Fewsmith J. Dilemmas of Reform in China: Political Conflict and Economic Debate. М.Е. Sharpe, 1997.
3. Hu Jintao. Hold high the great banner of socialism with chinese characteristics and strive for new victories in building a moderately prosperous society in all respects, Report to the Seventeenth National Congress of the Communist Party of China on Oct. 15, 2007
4. Li G. A Glossary of Political Terms of the People's Republic of China. Chinese University Press, 1995.
5. McCarthy G. Brugger, Bill (ed.). Chinese Marxism in Flux, 1978–84: Essays on Epistemology, Ideology, and Political Economy. М.Е. Sharpe, 1985.
6. People's Daily (人民日报). 22.09.1997.
7. Some Chinese want their country to move closer to communism". The Economist, 30 June,
8. Sun Yan. The Chinese Reassessment of Socialism, 1976–1992. Princeton University Press, 1995.
9. Xi Jinping. Transcript: President Xi Jinping's report to China's 2022 party congress.
10. Xu, F. The Primary Stage Theory is the Breakthrough and Innovation of Scientific Socialism,

International Conference on Education, Economics and Information Management (ICEEIM 2019) Advances in Social Science, Education and Humanities Research, 2019, volume 428, pp. 78–81.

11. Yechury S. The Road to Socialism in China, The Marxist, 1999, Volume: 15, No. 04, Oct.-Dec. URL: <https://cpim.org/content/road-socialism-china>

Анотація

Тінтін Дун. Розвиток і еволюція марксистської думки в Китаї. – Стаття.

Стаття досліджує процес розвитку і еволюції марксистської думки в Китаї, що є складним і багатограним явищем, яке охоплює понад століття історії. На початку 20-го століття марксистські ідеї проникли у Китай на тлі соціально-політичних потрясінь і падіння династії Цін, що сприяло поширенню нових політичних концепцій. Заснування КПК у 1921 році відіграло ключову роль в адаптації марксизму до китайських умов, де перехід від аграрного суспільства до соціалістичної держави вимагав глибокого теоретичного переосмислення. Стаття аналізує, як Мао Цзедун, один із засновників КПК, розробив власну версію марксистської ідеології, відому як «Маоїзм», що зосередилася на селянстві як основній революційній силі, на відміну від класичного марксизму, який акцентував на пролетаріаті. Цей підхід став основою стратегії КПК в боротьбі проти Гоміньдану та японських окупантів. Після перемоги в громадянській війні та утворення Китайської Народної Республіки в 1949 році, Мао впровадив такі кампанії, як Великий стрибок вперед і Культурна революція, які мали на меті швидку індустріалізацію та радикальну соціальну трансформацію, хоча часто призводили до значних економічних і гуманітарних наслідків. Після смерті Мао Цзедуну в 1976 році Китай вступив у нову еру під керівництвом Ден Сяопіна, який ініціював політику «реформ і відкритості». Ця політика включала елементи ринкової економіки, зберігаючи політичний контроль КПК, що сприяло значному економічному розвитку країни. Сучасний китайський марксизм синтезує марксистські ідеї з національними особливостями і прагматичними економічними підходами, що дозволяє партії підтримувати легітимність та керівництво в умовах глобалізації та швидких технологічних змін. Еволюція марксистської думки в Китаї демонструє, як ідеологія може адаптуватися до різних історичних і культурних контекстів, залишаючись центральним елементом політичної та економічної системи країни.

Ключові слова: Марксистська думка, Китай, культурна революція, реформи.

Summary

Tingting Dong. The development and evolution of Marxist thought in China. – Article.

The article examines the process of development and evolution of Marxist thought in China, which is a complex and multifaceted phenomenon that spans more than a century of history. At the beginning of the 20th century, Marxist ideas entered China against the background of socio-political upheavals and the fall of the Qing dynasty, which contributed to the spread of new

political concepts. The founding of the Communist Party in 1921 played a key role in the adaptation of Marxism to Chinese conditions, where the transition from an agrarian society to a socialist state required a profound theoretical rethinking. The article analyzes how Mao Zedong, one of the founders of the CCP, developed his own version of Marxist ideology, known as “Maoism”, which focused on the peasantry as the main revolutionary force, in contrast to classical Marxism, which emphasized the proletariat. This approach became the basis of the CCP’s strategy in the fight against the Kuomintang and the Japanese occupiers. After winning the civil war and establishing the People’s Republic of China in 1949, Mao implemented campaigns such as the Great Leap Forward and the Cultural Revolution, which aimed at rapid industrialization and radical social transformation, though often with significant economic and humanitarian

consequences. After the death of Mao Zedong in 1976, China entered a new era under the leadership of Deng Xiaoping, who initiated a policy of “reform and openness”. This policy incorporated elements of a market economy while maintaining the political control of the CCP, which contributed to the country’s significant economic development. Modern Chinese Marxism synthesizes Marxist ideas with national characteristics and pragmatic economic approaches, which allows the party to maintain legitimacy and leadership in the face of globalization and rapid technological change. The evolution of Marxist thought in China demonstrates how an ideology can adapt to different historical and cultural contexts while remaining central to the country’s political and economic system.

Key words: Marxist thought, China, cultural revolution, reforms.